

Wydział Kontroli
WK-II.431.15.2024

Zarząd
Stowarzyszenia na Rzecz Pomocy Rodzinie
„Synapsa”

ul. Kopernika 2C/5
11-700 Mrągowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W związku z kontrolą problemową w zakresie prawidłowości gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego za 2022 rok, w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2022 r., poz. 1327 ze zm.), przeprowadzoną w okresie od 31 października do 15 listopada 2024 r. w Stowarzyszeniu na Rzecz Pomocy Rodzinie „Synapsa” (dalej Stowarzyszenie), przez pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 25 listopada 2024 r., przekazuję treść wystąpienia pokontrolnego.

Działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym zakresie ocenia się: **pozytywnie z uchybieniami.**

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia dokonane w trakcie czynności kontrolnych:

- W Stowarzyszeniu obowiązuje dokumentacja opisująca politykę rachunkowości, która zawiera obligatoryjne elementy wskazane w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).
- Na potrzeby ewidencjonowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych wyodrębniono konto księgowo 700-6 *Przychody z 1% dla OPP*, natomiast dla kosztów ponoszonych ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, wyodrębniono następujące konta: 701-5 - *1% OPP – Koszty realizacji zadań statutowych*, 701-8 *Koszty ze środków własnych 1%*, 701-13 – *Reklama koszty z 1%*.
- Środki pochodzące z 1% otrzymane w 2022 roku za rok 2021 wyniosły **68 914,00 zł**. Zgodnie

z art. 27 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Stowarzyszenie przeznaczało wszystkie ww. środki pochodzące z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na realizację celów działalności pożytku publicznego, tj. na:

- wypłatę środków w ramach refundacji wydatków poniesionych przez podopiecznych Stowarzyszenia (m.in.: zakup leków i sprzętu medycznego, wizyty u lekarzy specjalistów, turnusy rehabilitacyjne) – 95 536,14 zł,
- wkład finansowy do projektu: Łap Radość i działaj z pasją - 13 432, 00 zł,
- opłacenie polisy ubezpieczeniowej – ubezpieczenie siedziby Stowarzyszenia – 568,00 zł,
- opłacenie usługi druku ulotek i plakatów - wkład do projektu: Telefon zaufania – 360,00 zł,
- zakup paczek świątecznych dla młodzieży z Ośrodka Kuratorskiego w Mrągowie – 320,00 zł,
- opłacenie domeny internetowej Stowarzyszenia – 140,00 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. ze środków pochodzących z 1% wydatkowano kwotę **110 356,14 zł**.

- W Stowarzyszeniu sporządzono i terminowo zamieszczono na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz stronie internetowej Stowarzyszenia roczne sprawozdanie merytoryczne oraz roczne sprawozdanie finansowe za 2022 rok, stosownie do art. 23 ust. 2a i ust. 6 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Stowarzyszenie w kontrolowanym okresie nie gromadziło w imieniu innych organizacji pożytku publicznego środków pochodzących z 1% podatku ani nie przekazywało środków otrzymywanych z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych innym organizacjom pożytku publicznego, co było zgodne z art. 27aa ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Stowarzyszenie w okresie poddanym kontroli nie finansowało ze środków pochodzących z 1%, promocji polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.
- W wyniku kontroli dokumentów źródłowych dotyczących kosztów realizacji zadań statutowych w ramach 1% poniesionych przez Stowarzyszenie w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r., ustalono, że wszystkie dokumenty, w tym wnioski złożone przez beneficjentów z załączonymi dowodami zakupionych przedmiotów lub usług na podstawie, których dokonywano zapłaty zawierały:
 - informację o sprawdzeniu wydatku pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, podpisy osób upoważnionych do powyższych czynności oraz podpis osoby zatwierdzającej wydatek,
 - informację o dacie zapłaty,
 - opis przeznaczenia zakupionych towarów ze wskazaniem źródła finansowania.
- Środki pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie poddanym kontroli wydatkowane były w sposób terminowy, tj. w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, co było zgodne z art. 34 ust 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zw. z art. 44. ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 ze zm.).

W toku czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w prowadzonej działalności polegające na:

a) niewyodrębnieniu stosownego konta analitycznego do konta 130 -1 – Bank, służącego wyłącznie do ewidencji środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym przez Zarząd Stowarzyszenia, przyczyną nieprowadzenia wyodrębnionej ewidencji wpływów z 1% na rachunku bankowym był fakt, iż cyt.: „(...) w prowadzonej przez Biuro rachunkowe Laura Mieczkowska księgowości naszego Stowarzyszenia nie było wyodrębnione konto analityczne do konta 130-1 Bank służące wyłącznie do ewidencji środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, na którym byłyby zaksięgowane tylko wpływy i obciążenia z 1%. Mimo braku takiego wyodrębnienia, mieliśmy świadomość i wiedzę ile tych środków posiadamy. Prowadziliśmy bowiem równoległe swoją ewidencję w Excel i to wydawało się nam być wystarczające.”

Powyższe skutkowało brakiem przejrzystości w zakresie gromadzenia środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych i stanowiło naruszenie art. 27 ust. 2c ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgodnie z którym organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej ww. środki.

Osoba odpowiedzialna – Zarząd Stowarzyszenia.

b) nieprawidłowym ujęciu na koncie księgowym 701-13 *Reklama koszty z 1%* wydatków poniesionych na opłacenie domeny strony internetowej Stowarzyszenia oraz usługi druku plakatów i ulotek - wkład finansowy do projektu Telefon zaufania, które nie stanowiły kosztów promocji 1%, a winny zostać zaksięgowane na koncie 701-8 *Koszty ze śr. własnych 1%*.

Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym przez Zarząd Stowarzyszenia przyczyną nieprawidłowego ujęcia ww. usług, była błędna interpretacja wydatków dokonana przez osobę dokonującą księgowania.

Osoba odpowiedzialna – księgowa Stowarzyszenia.

c) ujęciu na koncie księgowym 701-14 *Łap Radość Projekt* wydatków poniesionych ze środków 1% stanowiących wkład finansowy do projektu: Łap Radość i działaj z pasją na łączną kwotę 13 432,00 zł, na którym ujmowane były również wydatki sfinansowane ze środków pochodzących z innych źródeł.

Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym przez Zarząd Stowarzyszenia przyczyną nieprawidłowego księgowania był fakt, iż wszystkie wydatki ponoszone w ramach tego projektu były księgowane na utworzonym na potrzeby tego zadania koncie księgowym, niezależnie od źródła finansowania. Uznano, iż jest to wystarczające.

Nieprawidłowe zaksięgowanie wydatków poniesionych ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na wyodrębnionym koncie księgowym skutkowało zaniżeniem salda kosztów powiązanych z 1%.

Osoba odpowiedzialna – Zarząd Stowarzyszenia.

Ponadto, wykazano nieprawidłowe dane w sprawozdaniu merytorycznym sporządzonym za 2022 rok (okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2022 r.), tj.:

d) w pkt III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym pkt 3. Informacja o kosztach poniesionych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym:

✓ ppkt 3.1. Stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego: wykazano kwotę 95 536,14 zł, winno być 105 285,09 zł.

✓ ppkt 3.2. Wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym ogółem: wykazano kwotę 276 158,95 zł, winno być 110 356,14 zł.

✓ ppkt 3.4. Cele szczegółowe, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, wskazane przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, na które organizacja pożytku publicznego poniosła najwyższe koszty ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego w okresie sprawozdawczym wraz z kwotą kosztów

➤ leczenie podopiecznych: wykazano kwotę 35 198,13 zł, winno być: pomoc podopiecznym - 95 536,14 zł.

e) w pkt III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym pkt 4. Informacje o poniesionych kosztach w okresie sprawozdawczym

✓ ppkt 4.1. Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem: w tym: wysokość kosztów finansowana z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych: wykazano kwotę 276 158,95 zł, winno być 110 356,14 zł,

✓ ppkt 4.1. Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem lit. a) koszty z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w tym: wysokość kosztów finansowana z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych: wykazano kwotę 219 550,23 zł, winno być 110 356,14 zł,

✓ ppkt 4.1. Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem lit. b) koszty z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego w tym: wysokość kosztów finansowana z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych: wykazano kwotę 56 608,72 zł, winno być 0,00 zł.

Przyczyną błędów w sprawozdaniu merytorycznym za 2022 rok, zgodnie ze złożonym wyjaśnieniem przez Zarząd Stowarzyszenia były omyłki wynikające z niedokładnych obliczeń oraz nieprawidłowe zrozumienie zasad wypełniania poszczególnych pozycji sprawozdania.

Powyższe nieprawidłowości skutkowały błędnym poinformowaniem odbiorcy sprawozdań (Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) w zakresie kosztów poniesionych ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w 2022 r.

Osoby odpowiedzialne – Zarząd Stowarzyszenia.

Do treści protokołu (podpisanego w dniu 25 listopada 2024 r.) nie zostały wniesione w terminie 14 dni od dnia jego podpisania wyjaśnienia bądź zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i wnioski oraz dążenie do wyeliminowania stwierdzonych uchybień w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia, poprzez:

1. Wyodrębnienie w ewidencji księgowej stosownych kont na potrzeby ewidencjonowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych.
2. Prawidłowe ujmowanie w księgach rachunkowych Stowarzyszenia wydatków/kosztów ponoszonych ze środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych.
3. Prawidłowe sporządzanie sprawozdań merytorycznych z prowadzonej działalności jednostki, tj. umieszczanie w nich danych zgodnych ze stanem faktycznym.

Jednocześnie, na podstawie art. 32 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji albo o przyczynach niepodjęcia takich działań

Radostaw Król

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/